

LUSTEN EN LASTEN

Daphne en Jim

1. Schoolplein.

Het is kwart over drie. Jim Huisman staat met zijn kinderwagen, eigenlijk stroller, bij de ingang van de Antonie van Leeuwenhoek basisschool te wachten op de rest van zijn kroost. In de wagen zit Sophie, de jongste van zijn kinderen. Ze is twee jaar en is een schattige blikvanger op het schoolplein. De anderen, Thijn van zeven, Tinus van vijf en Liesbeth van vier, zijn verdeeld over de verschillende klassen. Een tijd lang heeft Jim een verlengde fiets gehad waar de kleintjes allemaal op konden, maar met de komst van baby Sophie was dit niet meer mogelijk. Hij kent allerlei ouders van de medeleerlingen bij naam, maar blijft aan de rand. Meestal wacht hij af totdat iemand op hem afkomt met een specifieke vraag over playdates of verloren gegane berichten die wel of niet via de mail of ouder-app zijn doorgekomen.

Los van de twee tijdstippen van wegbrengen en ophalen van en naar het kinderdagverblijf en de school laat Jim alles over aan de weekschema's. Deze worden thuis wekelijks opgesteld door hem en zijn vrouw Daphne. En hoewel hij de leiding over de verzorging van de kinderen heeft, is het maken van een spreadsheet toch meer Daphnes ding. Zij had er tenslotte voor doorgeleerd. Daphne is daarbij voortdurend op haar hoede. Alsof overzicht het enige is dat tussen hen en chaos in stond. Jim overziet dan de blokken, de kleuren, de logica. Wat hij niet ziet, is hoeveel twijfel er achter elke verschoven afspraak zit. Daphne is, net als hij, een echte curling-ouder die de zorg voor haar kroost altijd bovenaan heeft staan, maar zij neemt de beslissingen.

Jim verplaatst de kinderwagen richting een groepje vrouwen en valt midden in een gesprek.

'Dus,' zegt Marleen, terwijl ze haar thermosbeker dicht-draait, 'wie heeft er vandaag ook om half acht een boterham van de grond geraapt en weer terug in de trommel geduwd?'

'Ik,' zegt Jim zonder schaamte. De dames kijken hem lachend aan.

'Jij?' vraagt Saskia.

'Ja,' zegt Jim, 'huisvader. Ik leef in kruimels.'

Simone zoekt. 'Ik wilde vroeger journalist worden, weet je nog,' zegt ze, 'nu onderhandel ik dagelijks met een zesjarige over sokken.'

'Herkenbaar,' zegt Jim, 'ik had creatieve ambities, nu heb ik een gedeelde Google-agenda met pictogrammen.' Marleen lacht. Zoals altijd vrij hard. 'En mis je het nooit, iets spannends?'

Jim knikt. 'Elke dag. Soms denk ik: wat als ik gewoon doorfiets? Naar België. Zonder lunchtrommel.'

'Oh mijn god,' zegt Saskia, 'ja! Ergens koffiedrinken die warm blijft.'

'Precies,' zegt Jim. Simone kijkt wat afwezig naar het schoolgebouw waar de kinderen zich al verzamelen achter de deuren. 'Maar ja,' zegt ze voor zich uit, 'ze zijn ook wel leuk.'

'Tuurlijk,' antwoordt Jim, 'ik zou mijn leven geven voor ze, maar soms ook voor vijf minuten stilte.'

'Doen we het dan wel goed?' vraagt Marleen. 'Wat vinden jullie?'

Jim haalt zijn schouders op. 'Ze leven nog, ze zeggen 'sorry' na lichte dwang, en ze kennen hun wachtwoord zelf. Ik noem dat pure winst.'

De bel gaat. Jim pakt de stroller en doet een stap naar achteren. 'Nu start de bagageband,' zegt hij. 'Dan rent iedereen naar voren. Terwijl je beter naar achter kunt stappen voor het overzicht.'

‘Nou,’ zegt Saskia, die ook een stap naar achteren zet, ‘fijn dat je ons begrijpt.’

‘Begrijpen?’ zegt hij. ‘Ik ben jullie. Alleen met een stoppelbaard en verborgen sigaretten in de schuur.’

Saskia lacht niet.

‘Wat doe jij vandaag, Jim?’ vraagt Simone, die zich bij hen voegt.

‘Straks een was draaien, daarna boodschappen, dan een spannend rendez-vous met de slaapkamer, en vanmiddag een verboden middagdutje waar ik me de hele tijd schuldig over voel.’

Simone trekt haar wenkbrauw op. ‘Dat dutje hè,’ zegt ze, ‘dat voelt altijd alsof je iets heel ondeugends doet.’

‘Absoluut,’ zegt Jim, ‘alsof je vreemdgaat met je eigen bank.’ Marleen lacht van een afstand. ‘Mijn moeder zei altijd: als de kinderen op school zijn, dan begint je eigen dag.’

‘Leugen,’ zegt Jim. ‘Dan begint de dag waarop je denkt aan alles wat je vergeten bent.’ Saskia: ‘Gymtas.’ Jim: ‘Altijd.’ Simone: ‘Tienuurtje.’ Jim: ‘Iets met chocola, terwijl het komkommer had moeten zijn.’ Marleen zucht. ‘En dan dat verlangen,’ zegt ze, ‘dat je denkt: is dit het nu? Is dit alles? Ze neuriet *Doe Maar*.’

‘Ja,’ zegt Jim, ‘en dan voel je je daar meteen weer schuldig over, want ondertussen kan je kind niet eens zijn jasje dichtkrijgen.’

‘Die rits,’ zegt Saskia, ‘die rits voelt soms persoonlijk.’

‘Die rits,’ zegt Jim, ‘is mijn aartsrivaal. Net als die brodtrommel die alleen dichtgaat als je er precies één druif uithaalt.’

Simone kijkt hem aan. ‘Het is toch anders als man, lijkt me.’

Jim schudt zijn hoofd. ‘Nee hoor. Alleen wordt er van mij gezegd: wat goed van je, terwijl jullie gewoon geacht worden dit allemaal te doen met een glimlach en mascara.’ Marleen plast bijna in haar broek: ‘Dank je, eindelijk iemand die het zegt.’

‘En ondertussen denk je soms: ik wil gewoon weer eens begeerd worden,’ zegt Simone met een ondeugende blik in haar ogen. ‘Die van mij doet nauwelijks iets.’

Jim knikt ernstig. ‘Door een volwassene. Die niet vraagt of je billen kan afvegen.’

Simone proest. ‘Of die je aankijkt zonder snot aan zijn mouw.’

‘Precies,’ zegt Jim, ‘iemand die zegt: wat zie je er goed uit, en niet: mam, je adem ruikt raar.’

‘Maar ja, opvoeding hè. Je wil het goed doen,’ antwoordt Marleen.

Jim: ‘Wat doen we eigenlijk wel goed?’

Saskia: ‘Grenzen stellen.’ Simone: ‘Structuur.’ Jim: ‘En af en toe toegeven dat je moe bent en geen zin hebt in een pedagogisch debat over tandenpoetsen. En ik heb natuurlijk Daphne ook nog.’

‘Ik google dus alles,’ zegt Simone

Jim: ‘Ik ook. En dan doe ik alsnog wat mijn moeder vroeger deed.’ Saskia: ‘Die wist het ook niet.’ Jim: ‘Nee, ze deed alsof.’ Simone kijkt wat meewarig over het schoolplein. ‘Ik mis soms wie ik was, vóór dit alles.’

‘Maar soms zie ik mezelf terug als ik alleen in de keuken sta met muziek aan en even niks hoeft.’

Marleen: ‘Dat zijn die kleine, stiekeme momenten.’ Jim: ‘Die je niet vertelt, want dan ben je ondankebaar.’ Simone: ‘En seks,’ zegt ze plotseling, ‘dat wordt ook zo... gepland.’ Jim knikt. ‘Niks doodt passie zo effectief als een gedeelde agenda.’ Simone: ‘En toch,’ zegt ze iets zachter, ‘zou ik dit leven voor geen goud willen missen.’ Jim glimlacht. ‘Nee. Het is intens, rommelig, saai, overweldigend en soms behoorlijk opwindend op een hele vreemde manier.’

Marleen glimlacht. ‘Opwindend?’ vraagt ze.

Jim: ‘Ja. Op competentie. Op een kind dat ineens zelf zijn veters strikt. Je kunt er geen peil op trekken.’

‘Je blijft gelukkig toch een ongelikte beer, mannetje,’ zegt Saskia.

Jim schrikt van de plotselinge felheid, maar ziet dan dat hij wordt beetgenomen.

De bel gaat. Simone pakt haar tas. ‘Jim,’ zegt ze, ‘je hoort er gewoon bij.’ Jim duwt zijn stroller richting de kinderen die aankomen lopen. ‘Dank je,’ zegt hij. ‘Ik ga nu naar huis om niets af te maken en me daar heel druk over te voelen. Als iemand mij zoekt: ik ben even mezelf aan het verliezen tussen de was.’

‘Wacht,’ roept Saskia, ‘ik wacht even op Lotje, dan loop ik met je mee.’

Terwijl de kinderen elkaar hand in hand vasthouden – dat had Jim opgepikt bij een schooluitstapje – lopen ze richting huis. Naast hen lopen en fietsen andere ouders, voornamelijk vrouwen, ook richting hun huizen in de omgeving. De Antonie van Leeuwenhoek-school is een echte buurtschool, waarvan de meeste mensen dichtbij wonen. Dat werd je aan het begin van de aanmelding meteen duidelijk gemaakt door de schoolleiding. Met uitzondering van een aantal mensen, zoals expats en gezinnen van buiten die het extra schoolgeld niet konden betalen. Zo voldeed de school toch nog aan de diversiteitsnorm, terwijl het in heel Amsterdam bekendstond als een typisch witte school.

Even verderop lopen ze langs een verjaardagsfeest dat op straat wordt gehouden. Twee moeders staan klaar met een limonadekraam en ze hebben de stoep voor hun huis met flink veel ballonnen en slingers versierd. Bij het zien van dit heftische tafereel, waar een groep van ongeveer tien kinderen schreeuwend rondrent, herinnert Jim zich een voorval op een verjaarsfeest van zijn oudste zoon. Ook hier was Daphne nog druk aan het werk op de zaterdag en hij moest maar een beginnetje maken met het feest, had ze gezegd.

Gelukkig had een van de moeders die haar kind kwam brengen in de gaten dat dit voor Jim in zijn eentje ondoenlijk was, dus bleef ze om te helpen. Maar dat maakte Jim niet minder gestrest. Net toen alles redelijk onder controle leek en de kids aan de Minion-taart van vijftientig euro waren begonnen, kwam er een verlate moeder op Jim af. Met de mededeling dat de kleine Sky een epi-pen had, omdat hij allergisch was voor alles wat met noten te maken had.

‘Weet je hoe het werkt?’ vroeg de moeder op strenge toon.

‘Nee, geen idee,’ zei Jim, die taart stond te snijden en haar meteen lastig vond.

De moeder demonstreerde de pen in geval van volledige ademnood en voegde eraan toe dat het ook niet op seconden aankwam. Maar toch levensreddend. Voor de zekerheid gaf ze Jim haar mobiele nummer, zodat hij haar altijd kon bellen.

‘Hoe heet je ook alweer? Ik zet altijd *vader van...* in mijn telefoon.’

‘Jim, vader van Thijn.’

‘Jim, wat grappig, zo heet een collega van mij ook. Hoor je niet vaak.’

Twee dagen na de verjaardag van Thijn staat Jim weer op het schoolplein als hij een appje krijgt. *Robert is naar Stuttgart, kom je langs, we hebben de hele nacht voor ons alleen.*

‘WTF,’ denkt Jim en checkt het nummer. Moeder van Sky. ‘Wat moet die nu?’ Dan trilt zijn telefoon opnieuw en hij ziet dat het bericht is verwijderd, gevolgd door: *sorry, verkeerde Jim*. Jim kijkt het schoolplein rond, maar ziet geen moeder van Sky. Hij loopt meteen richting een bevriende vader die helaas in gesprek is. Niet het moment om dit te delen. Toch wil Jim het voorval natuurlijk aan iemand kwijt. Hij ziet geen enkele geschikte vader. Terwijl hij om zich heen kijkt, rijdt er verderop bij de fietsenstalling een bakfiets het terrein op. Het is de moeder van Sky. Zou hij haar confronteren? Extra leuk toch?

2. Thuis.

Jim doet, net als iedere dag, enorm zijn best om zo min mogelijk speeldates te organiseren. Op die manier hoeft hij nergens naartoe om kinderen op te halen, dan wel extra kinderen in huis te nemen. Nu is het echter alsnog gebeurd dat hij onderweg een ouder, in dit geval Simone met kind, had opgepikt. Natuurlijk met de vraag of Julius niet even met Thijn mee mocht. Even later krijgt ook Tinus een speelmaatje mee. Jim weet in dit soort situaties dat een smoes verzinnen om hier onderuit te komen geen enkele zin heeft en dat het zijn van een sociale vader ook zijn voordelen heeft. 'Ach, jij hebt er vier en je doet al zoveel', hoorde hij maar al te graag. En zo'n bericht kwam dan via via terecht bij Daphne. Credits dus, want al voelde het soms alsof hij verslag deed van een leven dat zij niet meemaakte, ze beoordeelde het wel. Bovendien vindt hij Simone een lekker ding en kan hij haar vrijwel nooit iets weigeren.

Eenmaal geland in de woonkamer, waarvan de net opgeruimde speelgoedwoestijn binnen een paar minuten weer het parket had overgenomen, besluit hij de dames uit te nodigen voor een vroeg glas witte wijn. De argumenten waarom Julius en Matthijs even gestald moesten worden, namelijk 'ik moet nog boodschappen doen', respectievelijk 'ik heb nog wat werk liggen dat vandaag af moet', verdwijnen als zorgvuldig verborgen koekjes uit de kast en beide dames nemen plaats aan de keukentafel. Simone, met Julius en Anne-Marijke van Matthijs, kennen elkaar alleen van het schoolplein, want Anne-Marijke heeft geen kind bij hen in de klas.

'Kijk,' zegt Jim, terwijl hij de fles witte wijn boven het glas van Anne-Marijke houdt, 'ik ben niet tegen parttime werken. Ik ben tegen parttime huishouden.'

Anne-Marijke trekt haar wenkbrauw op. 'O, interessant. Vertel. Hoeveel uur per week draai jij in deze BV 'Huishouden'?'

Simone moet lachen en roept: 'BV? Een stichting zonder subsidie, zul je bedoelen.' Jim gaat verzitten. 'Alles draait om vuilnis. Een terugkerende verantwoordelijkheid.'

'Structureel,' herhaalt Simone, terwijl ze haar glas tegen het licht houdt. 'En weet je wat ook structureel is? Dat de was zichzelf niet doet. Dat de koelkast niet spontaan wordt bijgevuld. Dat we-papier niet aangroeit aan de houder.'

'Als ik kook, Jim,' zegt Anne-Marijke, 'dan is dat een evenement. Met een boodschappenlijst, research over wie waar zin in heeft en een pan die daarna drie dagen moet weken.'

Simone knikt ernstig. 'En er is altijd één ingrediënt dat we 'echt nodig hebben', waardoor iemand alsnog naar de supermarkt moet.'

Jim zucht. 'Oké. Maar jullie werken allebei parttime.'

'Ja,' zegt Anne-Marijke. 'Parttime betaald. Fulltime ergernis.'

Simone heft haar glas. 'Dat is het verschil. Jullie mannen noemen het 'helpen'. Wij noemen het 'regelen'.'

'Regelen?' Jim kijkt verontwaardigd. 'Ik regel ook dingen.'

'Zoals?' vraagt Anne-Marijke. Jim denkt na. 'De wifi.'

Even is het stil. Anne-Marijke maakt met haar vingers een L op haar voorhoofd.

'En de belastingaangifte,' voegt hij toe. Anne-Marijke glimlacht. 'Precies. De jaarlijkse mannelijke migratie naar de laptop.'

'Misschien,' zegt Jim voorzichtig, 'moeten we het eerlijker verdelen.'

Simone stemt in. 'Prima. Dan begin jij morgen met de mentale planning. Schooltijden, cadeautjes, tandartsafspraken, sporten, boodschappen, wie-werkt-wanneer-schema.'

Jim staart in zijn wijn. 'Misschien kan ik beter nog wat inschenken.'

Het gesprek kabbelt lekker voort als Simone een appje krijgt. Verschrikt kijkt ze naar Jim en zegt ze dat ze een afspraak heeft die haar man is vergeten en dat men al voor haar deur staat. Veel tijd om afscheid te nemen is er niet en Simone snelt naar de deur. In de gang windt ze zich op over haar man die haar weer voor dingen op laat draaien. Ze roept nog iets over vijf uur ophalen en wat excuses, maar dan is ze verdwenen. Jim vult de glazen opnieuw bij en vraagt zijn overgebleven gast om even de tuin te bekijken.

Even later loopt Jim via het souterrain naar de kleine voortuin aan de straatkant, gevolgd door Anne-Marijke. Ze lopen langs de ouderlijke slaapkamer waar de kinderen met z'n allen op het bed liggen. Omdat het souterrain ook vanaf de straat te bereiken is, ziet Jim dat er twee extra gasten bij zijn gekomen. Twee buurjongens die net als de anderen achter hun mobiele beeldschermpjes zitten en niet met elkaar praten.

'Gaaf het goed hier, jongens?' vraagt Jim enthousiast. Er komt nauwelijks respons, dus loopt hij door. In de voortuin praten Jim en Anne-Marijke nog wat over dit tafereel en beide klinken ze hun grote glas witte wijn op het Amsterdamse ouderlijke leven.

Jim wil net iets uitleggen over de prachtige witte gevel van hun huis als ze plotseling worden opgeschrikt door geschreeuw dat afkomstig is uit de straat. Jim en Anne-Marijke lopen naar de straatkant om te zien wat er gaande is. Daar zien ze een auto die half op de stoep geparkeerd staat. Ze zien twee vechtende mannen op de motorkap. De een trekt de ander naar beneden, zodat ze half onder de voorbumper komen en uit hun zicht verdwijnen. Ze besluiten dichterbij te gaan staan.

'Nou ja,' roept Jim nog, stijf van opwinding, 'dit gebeurt hier nooit.' Een oudere dame met twee hondjes aan de lijn begint zich met de ruzie te bemoeien. Ze staat vlak bij de vechtende mannen en roept dat ze daar onmiddellijk mee op moeten houden. Op dat moment stapt er een meisje uit de auto, die de oude dame gelijk geeft en ook tegen de mannen begint te schreeuwen. De mannen stoppen niet.

Verderop in de buurt horen Jim en Anne-Marijke het geluid van politiesirenes en Jim kijkt om zich heen om te zien of er iemand de politie heeft gebeld, maar hij ziet niks. Wel zien ze aan het eind van de straat een motoragent voorbijrazen, die hun straat kennelijk aan het zoeken is. De vechtende mannen stoppen even en een van hen kijkt om zich heen. Er staan inmiddels al aardig wat mensen op straat en de man besluit om weg te lopen.

De andere man roept dat hij stil moet blijven staan, maar het meisje uit de auto gilt dat hij hem moet laten gaan. De man, nog vol adrenaline, richt zijn woede nu op het meisje. Hij krijgt echter direct te maken met de oude vrouw die hem probeert tegen te houden. Dan ziet Jim dat de motoragent de straat heeft gevonden en op hen af komt rijden. Even later stapt de agent rustig af, bekijkt het tafereel en vraagt een omstander wat er is gebeurd. De vrouw met de hondjes roept naar de agent dat een man is weggerend en dat hij hem moet achtervolgen. De agent luistert niet en pakt zijn opschrijfboekje. Jim en Anne-Marijke zien hoe de andere man en het meisje weer in de auto gaan zitten. Hij zet de wagen in zijn achteruit en raakt bijna de oude dame. Dan rijden ze de straat uit.

'Ze gaan weg, doe iets,' schreeuwt de oude vrouw tegen de agent, maar die is nog iemand aan het bevragen en onderneemt geen verdere actie. Wel komt er nog een politiebusje aanrijden, maar die rijdt door. Na een tijdje gebeurt er helemaal niets meer en de meeste kijkers gaan weer naar binnen. Ook Jim en Anne-Marijke besluiten de tuin weer in te lopen.

'Nog wat drinken?' vraagt Jim, 'na al die commotie.'

'Nou, ik ben wel voor een refill.'

Als Jim door het souterrain naar de keuken loopt, ziet hij alle kinderen nog steeds in dezelfde houding op het bed liggen.

‘Jongens, weten jullie wat er net gebeurd is buiten?’ vraagt Jim aan de groep en hij vertelt van de vechtende mannen, de oude dame met de hondjes en de agent die niets ondernam. Geen reactie.

‘Heb je het gefilmd?’ vraagt een jongetje zonder van zijn scherm op te kijken.